

Wprowadzenie

- Ewa Smuk-Stratenwerth – Wobec wyzwań antropocenu – jak i czego uczyć we współczesnych uniwersytetach ludowych?10

Rozdział 1**Pedagogika grundtvigiańska w kontekście historycznym i współczesnym**

- Grażyna Szelałowska – Idea edukacji obywatelskiej Mikołaja Fryderyka Seweryna Grundtviga18
- O Grundtvigu, budowaniu narodu i uniwersytetach ludowych, z Ove Korsgaardem rozmawia Ewa Smuk-Stratenwerth26
- Ove Korsgaard – Polska i Dania: od dawnych do nowych zagrożeń33

Rozdział 2**Edukacja dorosłych w uniwersytetach ludowych XXI wieku w praktyce**

- Iwona Błaszczak – Nauczanie i uczenie się dorosłych. Refleksje o metodzie43
- Peter Mogensen – Nauczyciele uniwersytetów ludowych pomagają odkrywać cuda!55
- Apostol Apostolov, Simona Dyankova – Twórcze myślenie w edukacji58
- Reto Ingold – Co to znaczy „holistyczne nauczanie”?
Esej autora zainspirowanego nauczaniem angażującym wszystkie zmysły61
- Martin Nobelmann – Kultura samokształcenia79

Rozdział 3**Żywe słowo**

- Ewa Smuk-Stratenwerth – Żywe słowo w uniwersytetach ludowych91
- Anna Długosz – Dzielenie się śpiewem98
- Katarzyna Iskra, Barbara Mincewicz – *Storytelling*99
- Przykładowe opowiadania105

Rozdział 4**Dialog i wartości na uniwersytetach ludowych**

- Ewa Smuk-Stratenwerth – O potrzebie dialogu122
- Bartosz Fingas – Rozwój kompetencji czy cnót, czyli o roli cnót w życiu człowieka127
- Adam Łoniewski – Najdłuższa podróż139
- Peter Mogensen – Demokracja jako wartość w pedagogice uniwersytetów ludowych142

Rozdział 5**Wyzwania edukacji dorosłych**

- Ewa Przybylska – Pytanie o alfabetyzację dorosłych i zaangażowanie uniwersytetów ludowych146
- Apostol Apostolov – Zrównoważony rozwój w kontekście projektu
„Uczyć podstaw ekologii w grundtvigiańskim stylu”157
- Reto Ingold – Żyzność gleby – podejście osobiste162
- Peter Mogensen – Ekwioski167
- Marianne Nobelmann – Jak założyć gospodarstwo ekologiczne –
kurs przedsiębiorczości ekologicznej i społecznej169

Epilog

- Peter Stratenwerth – Uniwersytet ludowy na drodze ku dorosłemu życiu. Kilka spostrzeżeń o znaczeniu i celowości pedagogiki opartej na dialogu we współczesnym świecie171